

RUOTSIN! SUOMALAINEN!

NRO 4 2013

Frans Huhta-Karlsson: Suomalaisen perimän jäljillä

- Kartoitus: suomenkieliset esikoulut ja koulut
- Mummola-projekti: junioreille ja senioreille
- Reportaasi: vierailemme Iltatähdessä
- Göteborgin Palvelukeskus vastaa suomeksi

Ruotsinsuomalaisuuden monet kasvot

Aloitin uudessa virassani Göteborgin kaupungin kaupunginjohtotoimistossa tammikuussa, ja vastasin ensimmäisten viikkojen aikana usein kysymykseen koenko olevani ruotsinsuomalainen. Identiteetikysymys oli selvästikin tärkeä, mutta kenelle se oli tärkeä, oli vaikeampi määritellä. Koen olevani osa ruotsinsuomalaista vähemmistöä, koska olen Ruotsissa asuva suomalainen. Kuka määrittelee identiteettini – minä itse vai ympäristöni? Saanko olla ruotsinsuomalainen?

PROJEKTIJOHTAJAN TYÖ ON nyt vakinaistettu suunnittelupäällikön virka Ihmisoikeuksien ja kansallisten vähemmistöjen osastolla. Toimenkuvaamme kuuluvat niin ruotsinsuomalaisten oikeudet hallintoaluetyön kautta, kuin muutkin kansalliset vähemmistöt: juutalaiset, romanit, saamelaiset ja tornionlaaksolaiset. Tämän lisäksi teemme työtä HBTQ-asioiden edistämiseksi (homoseksuaali, biseksuaali, trans, queer) sekä naisten ja miesten tasa-arvon saavuttamiseksi kaupungin toiminnoissa

IHMISOIKEUDET TAKAAVAT JOKAISELLE samat oikeudet ja velvollisuudet katsomatta yksilön sukupuoleen, sukupuolijaon ylittävään identiteettiin tai ilmaisuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai muuhun vakaumukseen, vammaisuuteen, sukupuoliseen suuntautumiseen tai ikään. Jokaisella on oikeus määritellä itse itsensä, ja tulla hyväksytyksi osaksi yhteiskuntaa tasa-arvoisena yksilönä riippumatta mihin enemmistöihin ja vähemmistöihin itsensä lukee.

MYÖS HALLINTOALUETYÖTÄ TEHDESSÄ on tärkeää muistaa ruotsinsuomalaisen vähemmistömme moninaisuus. Viimeisimpien tilastotietojen mukaan meitä Göteborgin ruotsinsuomalaisia on nyt 30 095. Kuinka monella ruotsinsuomalaisella on kouluiässä olevia lapsia, kuinka moni on pyörätuolipotilas, kuulovammainen, suomenruotsalainen, 75-vuotias, puoliksi chileläinen, asexuaalinen, dementikko, yhdistysaktiivi, korkeakoulutettu, jalkapallonpelaaja, suomen romani...? Vähemmistömme sisällä olevien vähemmistöjen ja enemmistöjen huomioonottaminen on haaste sekä kaupungille, tämän lehden tekijöille ja vähemmistölle itselleen.

TIEDOTUSLEHTEMME JULKAISTAAN NYT neljättä kertaa yhteistyössä Göteborgin ruotsinsuomalaisen vähemmistön kanssa. Tavoitteenamme on, että kaikki Göteborgin ruotsinsuomalaiset löytävät tästä lehdestä jotain itseään koskettavaa. Toivon yhteistyöhalua ja aktiivista tukea kaikkiin ruotsinsuomalaisiin tapahtumiin Göteborgissa – ilman yhteen hiileen puhaltamista on vaikea onnistua.

Hyvää kesää kaikille, pitäkää huolta toisistanne ja käyttäkää kaunisti suomen kieltä!

Antti Yliselä, suomen kielen hallintoalueen suunnittelupäällikkö
antti.ylisela@stadshuset.goteborg.se

KUVA: PETER SVENSON

Sisältö

Numero 4 2013

- 3 Ruotsinsuomalaisten oikeudet Göteborgissa
- 4 Ruotsinsuomalainen delegaatio
- 6 Vierailulla Iltatähdessä
- 8 Juniorit ja seniorit tapaavat Mummolassa
- 10 Yhdessä vanhenemisen taito

RUOTSIN SUOMALAINEN!
Minä olen

Minä olen ruotsinsuomalainen! on Göteborgin kaupungin suomen kielen hallintoaluetyön tiedotuslehti kaikille Göteborgin ruotsinsuomalaisille ja muille asukkaille sekä kaupungin työntekijöille.

Vastaava julkaisija: Antti Yliselä
antti.ylisela@stadshuset.goteborg.se

Päätoimittaja: Sanna Posti Sjöman

Tuotanto: Kaupunginjohtotoimisto ja Graafinen ryhmä

Kuva: Peter Svenson

Ulkoasu: Graafinen ryhmä

Paino: Sjuhäradsbygdens tryckeri

Ilmestyminen: neljännesvuosittain

Kansikuva: Frans Huhta-Karlsson

Göteborgs Stad
Stadsledningskontoret

RUOTSIN SUOMALAINEN!

Minä olen

Ruotsinsuomalaisien oikeudet Göteborgissa

Göteborg on kuulunut 1. helmikuuta 2011 lähtien suomen kielen hallintoalueeseen. Tämä antaa kunnan suomalaistaisille asukkailla oikeuksia, jotka perustuvat kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä säädettyyn lakiin (2009:724), joka astui voimaan 1. tammikuuta 2010.

Nämä ovat oikeutesi:

1. Esikoulu

Mikäli lapsen huoltaja pyytää, tulee kunnan tarjota esikoulutoimintaa suomeksi joko kokonaan tai osittain. Lapsen kotikielellä ei ole merkitystä.

2. Vanhustenhuolto

Pyydettyessä tulee kunnan järjestää vanhustenhuoltopalvelut ja tarvittava hoito joko kokonaan tai osittain suomen kielellä.

3. Kulttuuri ja kieli

Kunnan tulee edistää Göteborgin ruotsinsuomalaisten mahdollisuuksia säilyttää ja kehittää kulttuuriaan. Lasten kulttuuri-identiteetin kehittymistä ja suomen kielen käyttöä tulee erityisesti edistää.

4. Asiointi kunnan viranomaisten kanssa

Göteborgilaisilla on oikeus käyttää suomen kieltä ollessaan yhteydessä kuntaan niin suullisesti kuin kirjallisestikin. Kunnan viranomaisten päätöksistä on oikeus saada suomenkielinen käännös kirjallisesti. Kunnalla on oikeus päättää missä ja milloin kuntalaisia palvellaan suomen kielellä.

5. Neuvonpito

Kunnan tulee tarjota suomenkieliselle vähemmistölle mahdollisuus vaikuttaa heitä koskeviin asioihin ja tiedottaa ruotsinsuomalaista vähemmistöä vähemmistölain myötä tulleista oikeuksista.

Göteborgin Ruotsinsuomalainen valtuuskunta esittäytyy

GÖTEBORGIN RUOTSINSUOMALAINEN VALTUUSKUNTA on neuvotellut kaupungin kanssa ruotsinsuomalaisten asioista vuodesta 2004. Kaupungin suomen kielen hallintoalueeseen liittyvään tiedotustyöhön kuuluu olennaisena osana myös tiedottaminen siitä, minkä tahojen kanssa kaupunki neuvottelee ruotsinsuomalaisten asioista. Kokousten kaksikielisiin pöytäkirjoihin voit tutustua osoitteessa goteborg.se/suomeksi.

Neuvonpidon ja tulevien viiteryhmien kokoonpanosta, päättävällä, kokousten ajankohdista ja tehtävistä on

tekeillä neuvonpitosäännöstö, joka tulee kunnanhallituksen käsittelyyn ennen voimaantumista. Myös neuvonpitoryhmää on kuultu kevään aikana säännösten sisällöstä. Viiteryhmien tarkoituksena on laajentaa ja syventää neuvonpitoa kaupungin ja vähemmistön välillä ja toimia eräänlaisena asiantuntijaraatina. Viiteryhmiä tulee kolme: Koulu ja kieli, kulttuuri sekä vanhustenhuolto.

Johannes Härri

Toimii kaupungin palkkaamana sihteerinä neuvonpitokokouksissa. Toimii vapaa-ajallaan Ruotsinsuomalaisten nuorten liiton puheenjohtajana.
0765-81 61 12
jkharr@utu.fi

Arvo Kiviniemi

Göteborgin ja Bohusläänin eläkeläispiiri
031-48 45 01, 0703-95 59 62
arvo.kiviniemi@gmail.com

Tarmo Ahonen

Göteborgin Ruotsinsuomalaisen valtuuskunnan puheenjohtaja
Ruotsinsuomalainen koulu
0700-92 22 10
tarmo.ahonen1@gmail.com

Usko Rudanko

Göteborgin suomalainen eläkeläisyhdistys
031-23 70 16, 0706-22 52 02
usko1@live.se

Tuula Jäkärä

Göteborgin ruotsinsuomalainen koulu
0709-32 05 53
tuulaj@yahoo.se, tuula.jakara@telia.com

Anneli Ylijärvi

Ruotsinsuomalaisten naisten foorumi
0706-24 34 75,
031-24 28 17
aylijarvi@hotmail.com

Sirpa Kyllönen
Ruotsinsuomalaisen
keskusliiton (RSKL) Göteborgin
ja Bohusläänin piiri
0707-74 43 49
sirpakristine@hotmail.com

Reino Pitkänen
Göteborgin suomalainen
helluntaiseurakunta
0705-83 18 70
eija.reino@gmail.com

Kauko Railovaara
Muiden göteborgilaisten
yhdistysten edustaja
0734-03 22 82, 031-92 64 91
rrailovaara@gmail.com

Liisa Kirjavainen Hyväri
Ruotsinsuomalaisen
valtuuskunnan sihteeri,
Suomikeskus
0709-52 10 75
liisa.k.hyvari@gmail.com

Daniel Mertala
Nuorison edustaja
0707-874080
daniel.mertala@gmail.com

Satu Rekola
Ruotsin kirkon suomenkielinen
toiminta Göteborgissa
031-731 85 19
satu.rekola@svenskakyrkan.se

Kunnallista kotipalvelua Länsi-Göteborgissa

KAUPUNGINOSALAUTAKUNTA VÄSTRA GÖTEBORG
tarjoaa kotipalvelua suomeksi. Sekä hoivapalvelua että palvelutointa tarjoaa henkilökunta, joka hallitsee niin suomen kuin ruotsin kielen. Palveluja tarjotaan etupäässä kuluttajille, jotka itse puhuvat näitä kieliä ja jotka ovat oikeutettuja kotipalveluavustukseen. Saadakseen oikeuden kotipalveluun, täytyy kuluttajan kääntyä Kaupunginosalautakunta Västra Göteborgin puoleen ja tehdä avuntarveanomus. Toistaiseksi tavattoman

harvat ovat hakeneet suomalaista kotipalvelua, lisätietoa Palvelukeskuksesta 031-365 00 00.

Kotipalvelua tarjoavan osuustoiminnallisen Kotipalveluyritys Casa Bergetin toimeksiantajana on Göteborgin kaupunki. Yksi yrityksen omistajista on Bergsjön Suomi Seura. Yhdyshenkilöt ovat Franz Molnar ja Pia Jarhia 031-27 29 20. Yrityksellä on toimisto Mölndalissa ja se tarjoaa kotipalvelua myös Mölndalin kaupungin asukkaille kunnan toimeksiannosta.

Sinikka Rokka ja Kaija Seiriö toivottavat kaikki tervetulleiksi Iltatähteen.

VIERAILULLA ILTATÄHDESSÄ

TEKSTI LEO YLITALO KUVA PETER SVENSON

Vaikka Angeredin Gårdstenissa sijaitsevaa monitoimitalo Iltatähteä kutsutaan suomalaisten eläkeläisten päiväkeskukseksi, se ei tunne ikärajoja. Vierailimme monitoimitalossa, joka houkuttelee luokseen kaikenikäisiä ruotsinsuomalaisia.

Tie Gårdstenissa sijaisevaan monitoimitalo Iltatähteen kiemurtelee kerrostalojen lomitse.

Vaalean matalan rakennuksen – jonka nurkat ja ikkunapuitteet on maalattu okranväriseksi – etuovea koristaa nikkaroitu puukyltti, jossa lukee Iltatähti ja portailla odottavat Iltatähden johtokunnan puheenjohtaja Kaija Seiriö ja varapuheenjohtaja Sinikka Rokka.

– Tervetuloa, mennäänhän peremmälle. Minusta on kivaa, että meillä käy vieraita, Sinikka sanoo iloisesti.

Siirrymme tilavaan oleskeluhuoneeseen, jonka pisimmän pöydän äärellä istuu viisi senioria. Jotkut heistä

selaavat suomenkielistä lehteä, toiset ovat syventyneet ristikkolehden ratkomiseen. Keittiöstä leviää herkullinen ruoantuoksu. Sinikan mukaan talossa laitetaan, tarjoillaan ja nautitaan Göteborgin parasta, suomalaista kotiruokaa. Tarjolla on myös kasvisruokaa. Pihalla on oma kasvima, josta saadaan yrtit ja kesäisin poimitaan marjat, syksyisin sienet, Sinikka kertoo.

– Ja mikä tärkeintä, ruokailemme mukavassa seurassa, sillä syöminen on sosiaalinen tapahtuma. Rattoisassa seurassa syöminenkin on mukavaa. Ja hyvässä seurassa ruokahalu kasvaa. Mehän tiedämme kaikki, miten masentavaa on syödä yksin.

Oleskeluhuoneen perällä oleva ovi on raollaan, kurkistamme sisään. Sinikka esittelee huoneen, jota hän kutsuu ”Kaijan jalkahoitolaksi”. Keskellä huonetta on iso hoitotuoli ja sivupöydällä monenlaisia instrumentteja.

– Tämä on Göteborgin paras ja halvin hoitola. Niin ja täällä saa myös hierontaa, Kaija Brandt on alansa ammattilainen, Sinikka kertoo.

Kaikenikäiset tervetulleita

Vaikka Iltatähteä kutsutaan suomalaisten eläkeläisten päiväkeskukseksi, se ei tunne mitään ikärajoja. Kaijan mukaan kaikenikäiset, myös päivävapaalla olevat nuoret ovat tervetulleita. Jäseniä on tällä hetkellä 170 ja Iltatähdessä käy päivittäin kymmenen, ruokailupäivinä parikymmentä henkeä.

– Torstaisin pelaamme ruokailun jälkeen leikkimielistä bingoa, ja se on muuten asia josta kaikki pitävät. Ja on hyvä, että meillä on alkanut käydä myös pariskuntia, eikä vain yksinasuvia. Suurin osa kävijöistä on kuitenkin naisia, sillä me naisethan elämme miehiä pidempään, Sinikka nauraa.

Talossa on monenlaista toimintaa ja jo perinteisiksi ovat muodostuneet äitienpäivän, juhannuksen, itsenäisyyspäivän ja joulun vietot. Sinikan mielestä jouluaaton vietto on ehkä tarpeellisin.

– Juuri jouluaaton vietto yksinään saattaa tuntua masentavalta. Aatto voi tuntua pitkältä ja ikävältä, jos ei ole ketään kaveria. Voi olla, etteivät lapset ja lapsenlapset pääse käymään ja ainahan on myös ihmisiä, joilla ei ole lapsia ollenkaan. Mutta yhdessäolo täällä, rupattelu ja laulelu ”Enkeli taivaan” ja muita rakkaita joululauluja sekä jouluevankeliumi herkullisen joulupöydän äärellä, tekevät jouluaatostakin juhlapäivän.

Göteborgin parhaat karaokelaitteet

Ja mikäpä olisikaan suomalaisten paikka, jollei siellä laulettaisi karaokea? Seniorit sanovat laulavansa omaksi ja muiden iloksi ja itse kukin saa tuoda mukanaan omia karaokelevyjä. Ja naiset innostuvat kehumään yksissä tuumin.

– Ja meillähän on parhaat karaokelaitteet, mitä Göteborgista löytyy.

Iltatähti aloitti viime vuonna Ystävänpalvelu –projektin. Sen ideaan kuuluu, että jokaisen kuukauden viimeisenä maanantaina aamiaiselle saapuu joku yllätysvieras kertomaan omista kokemuksistaan elämän varrelta tai ammattiinsa liittyvistä kokemuksista.

– Tämän lisäksi yritämme tavoittaa hakevalla toiminnalla mahdollisimman monia yksinäisiä, jotka ovat jääneet neljänseinän sisään.

– Perjantaisin katsomme elokuvia ja joka päivähän tänne voi tulla tekemään käsitöitä, lukemaan, ratkomaan sanaristikoita tai muuten vain juttelemaan, Kaija selittää, ja muistuttaa että talossa on myös kirjasto.

Itsekin monipuolisena taiteilijana tunnettu Sinikka haluaa muistuttaa vielä keskiviikosta, jolloin kaikki ovat tervetulleita Luovan toiminnan piiriin.

– Me saatamme maalata eri tekniikoita käyttäen, vaikkapa neulahuovuttamalla. Voit tehdä myös yksilöllisen t-paidan itsellesi, kaverille, sukulaiselle, lapselle tai lapsenlapselle.

Byrokratia vie yöunet

Kaijan saamien tietojen mukaan Iltatähten perustaminen sai alkunsa Suomalaisen kansankorkeakoulun aloitteesta vuonna 1994.

– Opiskelijat tekivät kartoituksen ja tulivat siihen tulokseen, että tällaista paikkaa tarvitaan.

Talon vuokraa Gårdstensbostäder. Toiminnan taloudellinen kattaminen edellyttää eri tahoilta anottuja ja saatuja apurahoja, mitä Kaija pitää suurta huolta ja stressiä aiheuttavana tekijänä. Hän visionsa onkin, että kaupunki vakiinnuttaisi Iltatähten toiminnan. Se voisi maksaa vuokran ja toimikulut kiitoksena siitä, että me suomalaiset olemme omalta osaltamme olleet rakentamassa ruotsalaista hyvinvointiyhteiskuntaa. Kaupunki voisi palkata myös yhden vakituisen kokopäivätyöntekijän.

– Byrokratia ja apurahojen anominen vievät joskus yöunet, hän sanoo.

Seisomme pitkällä terassilla. Ympärillä aidattu laaja piha-alue. Pihan perällä alastomia hedelmäpuita ja marjapensaita. Kaksi pitkää tukevaa puupöytää penkkeineen. Tikkataulu. Paikoin vielä jään peittämä etelärinne, ikkunan alla muutamia valkoisia nuokkuvia lumikelloja, maaliskuun auringon keväisessä lämmössä.

fakta

Iltatähti/Finska Aftonstjärnan – Suomalaisten eläkeläisten päiväkeskus

Peppargatan 41 (bussi nro 73 Angeredin keskustasta)

Avoimna: ma–to, klo 9.00–15.00 perjantaisin, klo 9.00–13.00 ja sunnuntaisin klo 11.00 lähtien, karaoken merkeissä.

Ruokailu tiistaisin ja torstaisin klo 12.00–14.00 (jäsenet 40 kr, ei-jäsenet 50 kr)

Mummola-projekti (Iltatähti + esikoulu Mörrimöykky), keskiviikkoisin klo 9.30–11.00

Luovan toiminnan piiri keskiviikkoisin klo 12.00

Elokuvat, perjantaisin klo 11.00 alkaen

Karaoke, sunnuntaisin klo 15.00 (omat ”eväät mukaan”, paikan päällä voit ostaa kahvit)

Juniorit ja seniorit minglaavat mummolassa.

JUNIORIT JA SENIORIT TAPAAVAT "MUMMOLASSA"

TEKSTI LEO YLITALO KUVA PETER SVENSON

Suomenkielinen esikoulu Mörrimöykky on aloittanut ainutlaatuisen yhteistyön päiväkeskus Iltatähden kanssa. Toiminta on nimetty Mummola-projektiksi, minkä puitteissa kolme – joskus jopa neljä – sukupolvea kohtaa toisensa.

Angeredissa sijaitsevassa Iltatähdessä puhkeaa suuri jälleennäkemisen riemu, kun lähellä sijaitsevan suomalaisen esikoulu Mörrimöykyn lapset ilmestyvät lyhyen päiväkävelyn jälkeen paikalle. Projektin tarkoituksena on paitsi suomen kielen puhuminen ja oppiminen, myös suomalaisen kansanperinteen siirtäminen uusille sukupolville.

Mummolassa luetaan satuja, lausutaan loruja ja lauletaan. Myös pedagogiset muisti- ja keskittymisharjoitukset kuuluvat

toiminnan osatavoitteisiin.

Iltatähden johtokunnan varapuheenjohtaja Sinikka Roka mummontunteet saavat vallan hänen alkaessa kertoa Mummola-projektista.

– Ne on niin ihania nämä meidän pienet kullamurut, katselevat uteliaina ympärilleen viattomin suurin silmin. Lapset tulevat meille joka keskiviikko. Me leikimme, laulamme ”piiri pieni pyörii” ja piirrämme yhdessä. Pelaamme Muistipeliä, luemme satuja ja kerromme tarinoita. Lapset saattavat alkaa puhua ruotsia, mutta kun me mummot ja ukit puhumme vain suomea, lapset vaihtavat kielensä.

Iltatähden puheenjohtaja Kaija Seiriö kertoo tavanneensa joskus lasten vanhempia vapaa-ajallaan ja saaneensa kuulla monenlaista, mutta tosin vain myönteistä palautetta projektista.

– Eräs vanhempi kertoi esimerkiksi, kuinka hänen lapsensa voi alkaa kertoa illalla ennen nukkumaan menoa, mitä

kaikkea hän on tehnyt tai kuullut Mummolassa. Esikouluopettaja Ulla-Maija Helisten Koponen kertoo, että Mummola-projekti on mainio tapa kehittää ja rikastuttaa suomen kieltä sekä rikkoa sukupolvien välistä kuilua.

– On tärkeää, että lapset saavat kosketuksen vanhempiin ihmisiin, sillä monien mummot ja ukit saattavat asua kaukana, jopa Suomessa. Lapset kuulevat ikäihmisiltä aitoa ja monivivahteista suomen kieltä, mikä stimuloi heidän kielellistä ymmärtämystään ja ilmaisuaan ja on A ja O suomen kielen laajan kirjon oivaltamiselle.

Hänen mielestään tällainen työtapa sopisi mainiosti muihinkin Göteborgin kaupunginosiin ja suomen kielen hallintoaluekaupunkeihin, joissa harjoitetaan suomenkielistä esikoulutoimintaa.

– Vaikka tämä on uusi ja erilainen yhteistyömuoto, voin suositella sitä kaikille, Helisten Koponen toteaa.

MUMMOLA-PROJEKTI

Mummola-projekti on päiväkeskus Iltatähden ja suomenkielisen esikoulu Mörrimöykyn yhteistyömuoto. Lapset ja ikäihmiset tapaavat keskiviikkoisin klo 9.30–11.00. Osoite: Peppargatan 41, Gårdsten.

Göteborgin suomenkielistä esikoulu – ja koulutoimintaa

Mörrimöykky – suomalainen esikoulu

Mörrimöykyn esikoulutoiminta suuntautuu 1–5 –vuotiaille lapsille, jonka jälkeen lapsi siirtyy peruskoulun 6-vuotiaiden esikoululuokkaan. Koulu toimii henkilöstöosuuskunnan pohjalta ja käynnistyi vuonna 1992. Esikoulun tavoitteena on, että lapsista tulee kaksikielisiä ja että lapset viihtyvät turvallisessa ja iloisessa ympäristössä, jossa on kiinteät rutiinit, leikkiä, tiimityöskentelyä, lukuhetkiä, laulua ja askartelua.

Esikouluopettaja Ulla-Maija Helisten Koponen kertoo, että heillä on tällä hetkellä 17 esikoululaista, 1–6 vuotiaita.

Osoite: Kanelgatan 23, Angered
Puh. 031-330 79 92 tai 0707- 385 803
pirjo.hanski@telia.com

Göteborgin Ruotsinsuomalainen koulu

Yksivuotiaista esikoululaisista 9-luokkaan saakka.

Lundbyssä sijaitseva Ruotsinsuomalainen koulu on taloudellisten yhdistysten vuonna 1992 muodostama vapaakoulu, jonka omistaa joukko suomalaisia seuroja ja yhdistyksiä. Koulu on Ruotsin kouluviraston alainen ja noudattaa Ruotsin koululakia ja opetussuunnitelmaa.

Rehtori Hanna Leppänen Ahonen kertoo, että koulussa on tällä hetkellä 57 esikoululaista eli 1–5 vuotiasta, jotka on jaettu kahdelle eri osastolle ja että esikoululuokkaa käy 13 oppilasta.

Esikoululuokan luokanvalvoja Petra Palkio kertoo: ”Opetuskielenä käyttämme ensisijaisesti suomea. Tavoitteena on tasapainoinen, aktiivinen kaksikielisyys. Kielikylpy-tuokiot vahvistavat ensisijaisesti suomen ja ruotsin kieltä. Lasten kiinnostuksen mukaan tarkastelemme myös englannin kieltä. Esikoululuokan toimintaa ohjaa vahvasti ryhmän kiinnostuksen aiheet. Ulkoilu ja retket lähimaastoon sekä erilaiset vierailut ovat osa lukuvuotta”.

Osoite: Blackevägen 1 (Hisingen)
Puh. 031-23 38 60 rektor@sverigefinskaskolan.org

"Att åldras tillsammans"-verkoston Nélida Becerra

"Att åldras tillsammans" – verkosto on yhteistyömuoto, johon kuuluvat: Regional SIOS Göteborg (Svenska invandrarorganisationer i samverkan), PRO, SPF, SKPF, ABF, Urheilu- ja yhdistyshallinto ja Senior Göteborg. Verkoston tavoite on, että ikääntyneet göteborgilaiset taustasta huolimatta tapaavat, keskustelevat ja löytävät keinoja entistä tiiviimpään kanssakäymiseen ja integraatioon. Lue lisää verkoston tapahtumista "Göteborgissa tapahtuu"-osiosta, sivuilta 14–15.

Yhdessä vanhenemisen taito

TEKSTI SANNA POSTI SJÖMAN KUVA ULRICA CEDERVALL

Verkosto "Att åldras tillsammans" työskentelee luodakseen entistä tiiviimpää kanssakäymistä ja parempaa ymmärrystä ikäihmisten ja siirtolaisten välille. Verkosto järjestää kulttuuritapahtumia ja käy vuoropuhelua päättäjien kanssa. Myös Göteborgin Suomalainen eläkeläisyhdistys on aktiivisesti mukana toiminnassa. Keskustelimme projektijohtaja Nélida Becerran kanssa verkostosta ja sen toiminnasta.

VERKOSTO "ATT ÅLDRA TILLSAMMANS" tekee työtä sen puolesta, että yhteiskunta tarjoaisi tasavertaisen palvelun kaikille, taustasta riippumatta. Verkosto koostuu Göteborgin eri eläkeläis- ja siirtolaisyhdistyksistä, ABF ja Göteborgin kaupunki ovat myös mukana, kertoo Nélida Becerra, projektijohtaja, joka työskentelee kaupunginjohtotoimistossa Göteborgin senioreiden edustajana.

– Käymme dialogia päättäjien kanssa, järjestämme kulttuuritapahtumia ja kutsumme vieraita kertomaan omasta elämästään. Järjestämme myös yhdessäoloa tavoitteena vuoropuhelu ja ihmisten välinen kanssakäyminen. Pyrkimyksemme on, että ikäihmiset ja siirtolaiset ymmärtäisivät toisiaan, taustasta riippumatta ja kaikki ovat tervetulleita, Becerra sanoo.

Hän kertoo, että Göteborgin Suomalaisella eläkeläisyhdistyksellä on ollut aktiivinen osa verkostossa.

– Teemme usein yhteistyötä ja järjestämme muun muassa kulttuurillisia iltapäivätapahtumia. Järjestimme esimerkiksi Kalevala-näyttelyn yhdessä Suomalaisen eläkeläisyhdistyksen kanssa Röhsskan museoon ja teemme yhteistyötä tänä vuonna ainakin kahden tapahtuman puitteissa, yhden toukokuussa ja toisen syksyn Kulturkalasetin aikana, Becerra sanoo.

VERKOSTO JÄRJESTÄÄ TOUKOKUUSSA "Suomalaiset ilmat" yhdessä Suomalaisen eläkeläisyhdistyksen kanssa houkuttamina suomalainen sima ja mämmi.

– Ja elokuussa järjestämme yhdessä Göteborgin kulturkalasetin yhteydessä Suomalaisen seniorikalasin. Tiedotamme suomen kielen hallintoalueesta ja tarjoamme suomalaista kulttuuria. Timo Nieminen laulaa ja kaikki halukkaat saavat kokeilla suomalaisen tangon tanssimista, Becerra sanoo senioritapahtumasta.

VERKOSTON AIKAANSAANNOSTA ON myös informaatiofilmi "Väskan – elokuva, jota ei tarvitse pelätä", joka on ikäihmisten tekemä mykkäfilmi ikäihmisille ja jonka teema käsittelee moninaisuutta ja turvallisuutta.

– Elokuvan informaatiokyltit on käännetty suomeksi ja yhdelletoista muulle kielelle. Vaikka teemme yhteistyötä muun muassa Suomalaisen eläkeläisyhdistyksen kanssa, emme erottele toimintoja suomeksi tai muille kielille, olemme kaikkia varten. Meillä on yhteinen toimintakalenteri kotisivullamme, kaikki ovat tervetulleita, Becerra sanoo.

Palvelukeskus – neuvoo ja tiedottaa suomeksi

TEKSTI LEO YLITALO KUVA PETER SVENSON

Helmikuussa alkoi Göteborgin Palvelukeskus tarjota palvelujaan myös suomen kielellä. Mutta millaisiin kysymyksiin voi apua saada? Kävimme jututtamassa toimipisteen suomenkielistä virkailijaa Sirkka ”Sickan” Lindströmiä.

Kävelemme toimistovirkailija Lindströmin johdattamana Palvelukeskuksen pitkiä käytäviä. Sen sivuilla istuu virkailijoita tietokoneidensa äärellä kuulokkeet korvilla. Lindström kertoo, että Palvelukeskukseen tulee päivittäin nelisen tuhatta puhelua.

– Meitä on 31 virkailijaa ja pystymme vastaamaan puheluihin 21 eri kielellä. Ruotsin lisäksi jokainen meistä puhuu ainakin yhtä muuta kieltä. Minä ja kollegani Marja-Leena ”Mia” Jouskainen vastaamme suomenkielisiin puheluihin.

Lindström kertoo, että Palvelukeskuksen päätehtävä on neuvonta.

– Olemme täällä neuvomassa ja tiedottamassa kaikkiin kunnan palveluihin ja toimintoihin liittyvissä asioissa mahdollisimman monella kielellä. Jos emme osaa vastata soittajan kysymykseen, ohjaamme puhelun oikeaan virastoon ja oikealle virkamiehelle. Ja puheluhan on täysin ilmainen, Sickan jatkaa.

Helmikuun alussa käynnistyneen Palvelukeskuksen toiminta on vasta kartoitusvaiheessa.

– Tänne tulee viikoittain muutamia suomenkielisiä soittoja ja niiden pohjalta pyrimme luomaan kokonaiskuvan ja organisoimaan toimintamme voidaksemme palvella

ruotsinsuomalaisia asiakkaitamme parhaalla mahdollisella tavalla.

Lindström kertoo, että suurin osa puhelusta käsittelee asiapapereiden suomentamista, tulkkipalvelua, esikoulutoimintaa, sairaanhoidon palvelua, kotipalvelua, kotisairaanhoitoa ja vanhusten hoitopaikkoja. Lindström on saanut puheluita jopa Suomesta.

– Tänne soitti kerran eräs suomalainen huolissaan ja ihmetteli, miksei hänen kaverinsa vastaa enää tavalliseen tapansa puheluihin. Olikohan hänelle sattunut jotakin?

Vaikka Lindström osaa vastata lähes kaikkiin kysymyksiin, syntyy joskus tilanteita, jolloin hän tarvitsee apua.

– Vaikeissa ja monimutkaisissa asioissa otan yhteyttä hallintopäällikkö Antti Yliselään, joka ottaa yhteyttä soittajaan ja selvittää asian.

Kontaktcenter/ Palvelukeskus

Osoite: Ekelundsgatan 1,
6 kerros

Käyntiajat: maanantai–perjantai,
klo 9.00–16.00

Puhelinajat: maanantai–
perjantai, klo 7.00–18.00

Puhelinnumero: 031-365 00 00

Frans Huhta-Karlsson

Göteborgilainen ruotsinsuomalainen Frans Huhta-Karlsson ei ole koskaan tuntenut itseään sataprosenttisesti ruotsalaiseksi. Hänen suomalaiselle äidilleen kuulunut ja unohtuksiin vaipunut matkalaukku, joka sisälsi päiväkirjoja ja valokuvia, toisi ehkä selityksen. Haudan takaa kantautuvat äidin sanat houkuttelivat dokumenttifilmaajan Suomen Lappiin ja hänen kadonneen perimänsä etsintä voitti Tempo Festivaalien Pitch -palkinnon.

TEKSTI SANNA POSTI SJÖMAN KUVA PETER SVENSON

Tämä kuulostaa Hollywood-elokuvan johdannolta, mutta joskus totuus on tarua ihmeellisempi. Tämä tapahtui kolme vuotta sitten Göteborgissa, kun Frans Huhta-Karlssonin isovelji löysi unohtuneen matkalaukun, joka oli kuulunut veljesten äidille, Marja Huhdalle. Matkalaukku oli täpötäynnä

päiväkirjoja, valokuvia, artikkeleita ja muistiinpanovihkoja, katkelmia elämästä, joka jäi liian lyhyeksi ja jonka päättyminen jätti jälkeensä kaksi äiditöntä nuorta poikaa.

– Luettuani hänen päiväkirjansa alkoivat ajatukset siitä, kuka hän oli risteillä päässäni. Tunsin hänet vain

pikkupoikana ja juuri sen pohtiminen, kuka hän oli, mistä hän tuli ja ja minkälainen paikka oli Pohjois-Suomi alkoivat askarruttaa minua.

FRANS HUHTA-KARLSSON kertoo, ettei hän koskaan ole tuntenut itseään täysin ruotsalaiseksi, että äidin perimä

ja toinen maa ovat olleet aina jossakin.

– En ole koskaan kyennyt ilmaisemaan tätä tunnetta sanoin, se on aina ollut läsnä, vaikka en ole pystynyt konkretisoimaan sitä täysin... sitä tosiasiaa, että olen puoleksi suomalainen. Ja paljolti juuri tätä filmini käsittelee.

Frans puhuu dokumenttielokuvastaan, jota hän alkoi työstää reilut kaksi vuotta sitten yhdessä Oskar Sjödinin ja Jonas Söderqvistin kanssa Marionettfilm-kollektiivissa ja joka voitti hiljattain Tempo festivaalien Pitch –palkinnon.

Filmihanke vei Fransin äidin kotiseudulle, Tervolan kylään Pohjois-Suomessa. Osaamatta sanakaan suomea hän matkusti kylään filmikameroineen. Hän löysi sukulaisia ja talon, jossa hänen äitinsä varttui ja joka myytiin huutokaupalla, kun Huhdan perhe muutti Ruotsiin 50-luvun alussa.

– Tätini kertoi, että koko irtaimisto myytiin huutokaupassa. Se pidettiin pihalla ja hän raivostui, kun hänen suksensa myytiin, Frans nauraa.

– Hän ei käsittänyt, miksi hänen vanhempansa eivät kertoneet, mihin oltiin menossa ja mitä tapahtuisi. He myivät kaiken ja muuttivat, se oli totaalinen irtiotto.

HUHDAN PERHEELLÄ OLI jo ennestään side Ruotsiin. Fransin äidinisä oli 17-vuotiaana jatkosodan aikaan rintamalla, kun taas hänen nuorempi veljensä lähetettiin sotalapsena Ruotsiin.

– Pohjois-Suomi oli raunioina sodan jälkeen, vallitsi köyhyys ja isoisää, jolla oli nuoremman veljensä vuoksi luonnollinen yhteys Ruotsiin, hokutteli ajatus muutosta Ruotsiin.

Isoisä ja isoäiti Huhta sekä perheen kolme tytärtä muuttivat Suomen Lapista Itä-Götanmaan tasangolle, Motalan lähetyville, missä Fransin isoisä alkoi työskennellä maatalon renkinä. Fransin äiti Marja muutti myöhemmin Göteborgiin, jossa hän tapasi Fransin isän.

– Äiti työskenteli aluksi

apuhoitajana Sahlgrenskassa, mutta kouluttautui myöhemmin puupiirräntään ja taidekäsityöhön ja hankki elantonsa käsityönopeuttajana.

Frans oli kymmenvuotias, kun Marja riisti henkensä. Menetys toi mukanaan tyhjyyden, etäisyyden suomalaiseen identiteettiin.

”Millainen maa
Suomi on?
Onko olemassa
jotain tyypillistä
suomalaista?”

– Tässä filmissä tehdään matka Suomen halki, tutkin siinä katkosta sekä Suomeen että mutsiin. Millainen maa Suomi on? Onko olemassa jotain tyypillistä suomalaista? Ja miten alkuperä vaikuttaa ihmiseen? Tähän katkokseen olen rakentanut suomalaisen identiteettini, enkä ole varma onko se todellinen. Ruotsissa tiedämme tavattoman vähän Suomesta ja sen historiasta ja kuitenkin täällä on hurjan paljon ruotsinsuomalaisia, jotka ovat olleet luomassa Ruotsin hyvinvointia, hän sanoo. Minusta he eivät näy tarpeeksi ruotsalaisessa historiankirjoituksessa, hän sanoo.

FRANS, JOKA TYÖSKENTELEE

leipätyökyseen valokuvaajana ja toimittajana Göteborgissa (tällä hetkellä SVT:n ohjelmassa Uppdrag Granskning) jatkaa etsimistään välittömästi Tempo festivaalien jälkeen. Hän filmaa Karjalassa ja aloittaa kuvaukset Svir-joen varrelta, joka oli hänen isoisänsä sodanaikainen taistelupaikka.

– Isoisä kertoi tosi hirvittäviä tarinoita vanhoilla päivillään. Istuimme saunan lauteilla ja nuorena tarinat tuntuivat minusta jännittäviltä, mutta samalla tuntui aivan uskomattomalta että ne olivat niin lähellä, että minun isoisäni istuu tuossa vieressään kertomassa sotakokemuksistaan.

Frans kertoo, että suhde Suomeen on vahvistunut elokuvan tekemisen myötä, muttei hän ole vielä kukaan ratkaissut suomalaisuuden arvoitusta.

– Minulle isoisä oli perisuomalainen. Hän rakasti saunaansa. Hän oli kirvesmies ja hän rakensi monia taloja Motalan seutuville ja ensimmäiseksi tulevaan taloon rakennettiin aina sauna. Ja nimenomaan juuri saunassa hän oli oma, persoonallinen itsensä. Suomalaisiin liitetään monia ennakkoluuloja ja minä olen myös niiden leimaama. Lähden tälle matkalle aika naiivin asentein, löytämään totuuksia, mutta etsiminen sinällään on tärkeintä.

fakta

FRANS HUHTA-KARLSSON

SYNTYNYT: 1982

ASUU: Stigbergsliden

PERHE: Avopuoliso Elin

AMMATTI: Dokumenttifilmaaja, valokuvaaja ja toimittaja SVT:n ohjelmassa Uppdrag Granskning

TEMPOFESTIVAALIEN PITCH-PALKINNON AGENDA

Esittää dokumentaarifilmin idea sekä suullisesti että 3-minuuttisena trailerina. Palkintosumma on 75 000 kruunua.

Laukku olalle ja suomen kielen opintielle!

■ **GÖTEBORGIN MONIKULTTUURINEN** Kansankorkeakoulu järjestää suomen kielen kurssin. Kurssi alkaa elokuun 26. päivänä. Oppitunnit pidetään tiistaisin ja torstaisin kello 17.30–19.00. Rehtori Marjatta Heinua kertoo, että kohderyhmänä on suomea hieman osaavat henkilöt, jotka tahtovat parantaa/päivittää kielitaitoaan. Ilmoittautumiset info@finska.fhsk.se

Perinteistä yleisurheilua ruotsinsuomalaisittain

■ **RUOTSINSUOMALAISTEN KOULUJEN** yleisurheilukisat järjestetään perinteisesti Rabmergsvallella perjantaina 24. toukokuuta 2013 alkaen klo 09.00. Viime vuoden kisaan osallistui yli sata nuorta kuudesta eri koulusta. Järjestävät toivovat paikalla yleisöä kannustamaan nuoria urheilijoita. Vapaa pääsy.

Kaupunki järjestää ilmaisia suomen kielen kursseja!

■ **TUKEAKSEEN SUOMENKIELENTAITOISTEN** avainryhmien suomen käyttöä järjestetään nyt kolme kielikurssia yhteistyössä Göteborgin kaupungin ja Tukholman Suomen instituutin kanssa:
Suomea pedagogeille (ma 27–ti 28/5)
Suomea kuntatyöntekijöille (ke 29/5)
Suomea hoitohenkilöstölle (to 30–pe 31/5)
Riittää, jos ymmärrät suomea – kaksikieliset kouluttajat luovat turvallisen ilmapiirin, jossa sinua kannustetaan puhutun kielen käyttämiseen. Lisätietoja ja ilmoittautumislinkin löydät osoitteesta goteborg.se/suomeksi.

Suomalaiset ilta- matsut houkuttamina mämmi, simaa ja tango

■ **VERKOSTO "ATT ÄLDRAS TILLSAMMANS"** ja Suomalainen eläkeläisyhdistys ystävineen kutsuu Suomalaisiin iltoihin siman, mämmin ja tanssin merkeissä 5. toukokuuta. Järjestäjät informoivat iltojen aikana Göteborgin suomen kielen hallintoalueesta ja Ruotsin vähemmistöistä sekä tarjoavat myös suomalaista musiikkia, ruokaa ja tangoa. Paikalla on tangoekspertti, joka opettaa kaikkia halukkaita tanssimaan tangoa. Suomalaiset ilmat, lauantaina, 5. toukokuuta, klo 15.00–18.00, Backa Folkets Hus, Granåsgatan 2, Hisings Backa.

Suomalaisista fiilistä Göteborgin Kulttuurikalasilla 2013

■ **GÖTEBORGS KULTURKALASET HOUKUTTELEE** kulttuurinälkäisiä Göteborgin kaduille ja toreille ja verkosto "Att äldras tillsammans" – yhdessä Suomalaisen eläkeläisyhdistyksen kanssa – vastaa kalasin suomalaisesta fiilistä, järjestämällä suomalaisen seniori-illan tango-ohjelmassa, 16. elokuuta. Lavalla Timo Nieminen orkestereineen ja parketilla on runsaasti tilaa kaikille tango-ystävälle. Tango-opettaja on paikalla niitä varten, jotka haluavat oppia nelitahtipoljennon. Göteborgs kulturkalaset, 13–18 elokuuta. www.kulturkalaset.goteborg.com

Schjerfbeck Göteborgin taidemuseossa

■ **POHJOISMAIDEN ARVOSTETUIMPIIN JA** tunnetuimpiin kuvataiteilijoihin lukeutuva, suomalainen Helene Schjerfbeck on parhaillaan Göteborgin taidemuseon huomion keskipisteenä. Hänen maalauksensa "Toipilas" (Convalescent) on suomalaisen taidehistorian rakastetuimpia töitä. Tänä vuonna tulee kuluneeksi 150 vuotta hänen syntymästään ja sen kunniaksi taiteilijan tunnetuimmat teokset on tuotu esille. Näyttely jatkuu 18. elokuuta 2013 saakka.
www.konstmuseum.goteborg.se

West Pride – HBTQ-Festivaali Göteborgissa toukokuussa

■ **BÄLTESPÄNNAR-PUISTON** ympäristö saa ylimääräisen väriloisten toukokuussa, kun HBTQ-Festivaali West Pride ilmestyy kuvioihin, 20. toukokuuta - 2. kesäkuuta. Satojen ohjelmien lisäksi festivaali tarjoaa myös kaupungin halki kulkevan Sateenkaariparaatin. Vuoden uutuuksiin kuuluu myös Trädgårdsföreningens 25. toukokuuta vietettävä rakkauspäivä. HBTQ-Festivaali valottaa normikritiikkiä ja hbtq-henkilöiden elämäntilannetta taide- ja kulttuurikontekstissa. Saat lisätietoja festivaalista ja sen koko ohjelmasta osoitteesta:
www.westpride.se

Seuraa ruotsinsuomalaisia uutisia

Haluatko tilata tämän lehden jatkossa suoraan postilaatikkoosi?

Täytä siinä tapauksessa alla oleva lipuke, leikkaa irti ja pudota se postilaatikkoon ilman postimerkkiä. Ja näin kätevästi saat lehden jatkossa kotiisi. Voit tilata lehden myös osoitteessa www.goteborg.se/suomeksi
Ilmoita nimesi ja osoitteesi ja kirjoita viestin otsikoksi

"Lehtitilaus". Lehti on luettavissa myös Pdf-muodossa: Minä olen Ruotsinsuomalainen 4/2013.
Saadaksesi ajankohtaista tietoa, tilaa yhteinen lehtemme. Se on kaksikielinen ja täysin ilmainen. Kerromme siinä, miten hallintoalueeseen liittyvä työmme ruotsinsuomalaisten oikeuksien toteuttamiseksi edistyy.
Voit lukea myös erilaisista kulttuuritapahtumista ja muista Göteborgin ruotsinsuomalaisia kiinnostavista asioista.

HALUAN SAADA LEHDEN PAPERIMUODOSSA!

Tilaa lehtemme saadaksesi ajankohtaista tietoa. Se on ilmainen ja kaksikielinen. Kerromme, miten työ ruotsinsuomalaisten oikeuksien toteuttamiseksi Göteborgin kaupungissa edistyy. Voit lukea myös erilaisista kulttuuritapahtumista ja muista Göteborgin ruotsinsuomalaisia kiinnostavista asioista.

NIMI

OSOITE

POSTINUMERO

JAG VILL HA TIDNINGEN I PAPPERSFORMAT!

Prenumerera på vår tidning för att få aktuell information. Den kostar ingenting och är tvåspråkig. Vi skriver om hur arbetet för att förverkliga sverigefinnars rättigheter i Göteborgs Stad går framåt. Du kan även läsa om olika kulturevenemang och om annat som är intressant att veta för sverigefinnar i Göteborg.

NAMN

ADRESS

POSTNUMMER

Göteborgs Stad
Stadsledningskontoret

Frankeras ej
Mottagaren
betalar portot

STADSLEDNINGSKONTORET
ANTTI YLISELÄ

SVARSPOST
Kundnummer: 20380442
404 20 GÖTEBORG